

ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТЕРИТОРІЇ

О.О. Павленко, к.е.н.

Ю.Т. Алібекова, аспірантка

Сумський державний університет

У статті розглянуто теоретично-методичні засади формування екологізації системи управління соціо-економічним розвитком адміністративної території на основі проектно-орієнтованого підходу.

Екологізація системи управління передбачає створення нового рівня відповідальності державної та місцевої влади перед територіальними громадами за вибір шляхів подальшого розвитку. Провідне місце в створенні нових моделей управління відводиться застосуванню програмно-цільових підходів, які дозволяють впроваджувати нові еколого-орієнтовані ідеї в вигляді конкретних стратегій, програм, проектів.

Процес екологізації на всіх рівнях управління є досить складним і потребує застосування проектно-орієнтованого підходу, як нового «гнучкого» методу, який забезпечує формування цілей управління, виявлення проблем та розробку програми або стратегічного плану їх вирішення, усунення перешкод досягненню поставлених цілей.

Застосування проектно-орієнтованого підходу при формуванні екологізованої системи управління територією передбачає наступне:

– проектний підхід дає змогу сформувати більш гнучку організаційну структуру управління, що здатна своєчасно реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища;

– проектний підхід передбачає чіткий розподіл керівництвом цілей, завдань, функцій та обов'язків щодо реалізації проекту, полегшує оцінку та підвищує контроль за якістю навколишнього природного середовища

– на основі проектного підходу визначають склад завдань проекту та ієрархічну структуру, що дає змогу включити у структуру проекту необхідні та достатні завдання;

– проектний підхід надає можливість здійснення інтегральної оцінки соціально-економічної корисності проекту за єдиним основним критерієм;

Важливо, щоб будь-які проекти будівництва нових і реконструкції існуючих підприємств, створення приватних структур, реформування і реструктуризації господарської та іншої діяльності містили матеріали щодо всебічної оцінки їхнього впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я населення. Ця оцінка має здійснюватися з урахуванням вимог природоохоронного законодавства, екологічної ємності конкретної території, де планується розміщення промислових, транспортних і агропромислових об'єктів. Слід також брати до уваги ресурсо-екологічні прогнози, враховувати наявний сумарний негативний вплив усіх народногосподарських об'єктів на навколишнє природне середовище.

На основі вище викладеного ми пропонуємо використання проектного підходу до екологізації управління соціо-економічного розвитку адміністративної території. Для цього в таблиці 1 наведені основні етапи життєвого циклу проекту екологізації соціо-економічного розвитку території.

Таблиця 1 – Основні етапи життєвого циклу проекту соціо-економічного розвитку території.

Життєві цикли проекту	До впровадження проекту	Після впровадження проекту
Передпроектний аналіз	Визначення забруднювачів навколишнього природного середовища	Моніторинг якості навколишнього природного середовища та визначення проблем
Етап розробки	Визначення еколого-економічного збитку навколишньому природному середовищу	Розробка та затвердження програм екологічного управління та програм розвитку окремих територій
Етап впровадження	Застосування штрафних санкцій	Фінансування за окремими складовими програмами розвитку. Формування гнучкої організаційної структури управління територією. Деталізація програми за галузями економіки по дослідженню території
Етап експлуатації	Визначення лімітів за викиди	Управління соціо-економічним розвитком на основі екологізації управління

У відповідності до наведеної таблиці 1 можна констатувати, що на даний час потребують негайної необхідності розробка науково-методичних підходів до визначення напрямків розвитку території на основі кардинальних змін:

- організаційної структури управління територією та соціо-еколого-економічного розвитку;
- удосконалення якості навколишнього природного середовища;
- розподіл та закріплення функцій управління якістю навколишнього природного середовища, як на рівні території в цілому, так і на рівні окремих підприємств;
- формування критеріїв оцінки проекту екологізації соціо-економічного розвитку території.

Для вирішення поставлених завдань стартовою умовою є організаційні зміни, що ґрунтовані на екологізації всіх механізмів управління як по галузям зокрема, так і для території взагалі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Садеков А.А. Механизмы эколого-экономического управления предприятием: монографія/ А.А. Садеков. – Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2002. – 311 с.
2. Лукьянихин В.А., Петрушенко Н.Н. Экологический менеджмент: принципы и методы: Монография / Под научн. ред. В.А. Лукьянихина. – Сумы: ИТД “Университетская книга”, 2004. – 408 с.
3. Шевчук В. Я. Екологічне управління / Шевчук В. Я., Саталкін Ю. М., Білявський Г. О. [та ін.]: підручник. — К.: Либідь, 2004. — 432 с.